

Hesir tvíburðar eru frá 1969, tá fæðideildin var á deild átta. Á myndini Jona Joensen og Marner Simonsen, sum tá vóru deildarleiðari og yvirleikni á fæðideildini

hefur helst eisini gjørt sítt til, at barnakonur høvdu tórv á at eiga á sjúkrahúsi.

Í 1967 kom Marner Simonsen heim aftur at arbeiða, eftir at hann hevði nomið sær serkunnleika.

Hann gjørdi sítt til at barnakonur sluppu inn at eiga og at vit finga fæðideild á Landssjúkrahúsinum, sigur Ingebjørg Rasmussen.

Lúka somu krøv sum aðrar fæðideildir

21. apríl 1972 varð fæðideildin tikin í nýtslu. Síðani er virksemd á deildini ment munandi, nú tey arbeiða eftir somu setningum, sum í útlöndum.

Sambært viðtøkunum hjá WHO, skulu ymiskar reglur haldast, og tað verða tær eisini á fæðideildini á Landssjúkrahúsinum.

Størsta broytingin er helst, at nú sleppa páparnir og onnur avvarandi at verða hjástødd, tá børnini verða fædd Hetta halda stovsfólkini verða ein stóran fyrirmin.

Margit Hansen, deildarleiðari: - Tað setir krøv til okkara, sum arbeiða á fæðideildini. Vit skulu fylgja við menningini á okkara øki og skipa væl fyrri, so børn og foreldur fáa eina góða byrjan.

Fyrsti hálv tímin hefur týðning

- Eitt nú eru børnini ógvuliga vakn, tá tey verða fædd, men síðani koma tey í tyngd umleið hálvan tíma eftir fæðingina. Tað er umráðandi, at barnið verður lagt til bróstið at súgva beinanvegin, og at pápin fær samband við tað, henda fyrsta hálva tíman.

Starvsfólk á fæðideildini

ni hava nógvar uppgávur, og serliga er tað av týðningi, at tey hava stundir at tosa við barnakonurnar og familjuna.

- Eru mamma ella barn ikki væl fyrri, so stuðla vit teimum - við sjúkraræktini, men eisini við at geva okkum stundir at tosa við foreldrini. Er tað neyðugt og foreldrini ynskja tað, so fær pápin eisini loyvi at sova á deildini, sigur Margit Hansen.

Í dag eru nógvar arbeiðsleys, og tað er heldur einki óvanligt á fæðideildini, at hitta foreldur, har bæði eru arbeiðsleys. Ein sosialráðgevi er eisini knýttur at deildini, og hann vitjar hvønn dag.

- Fæðideildin hevur altíð verið eitt trygt og gott arbeiðspláss, sigur Jona Joensen og Jenny Kragestein.

- Vit gleddu okkum hvønn dag at fara til arbeiðis, hóast tú ongantíð vísist um morgunin, hvat ein nýggjur dagur hevði at bjóða.

- Vit høvdu góðan stuðul í Marner Simonsen, og kundu altíð ringja til hansara allar tímar í sólarlínunum. Hann var altíð fúsar at veita okkum ráðgeving, og ikki spardi hann seg sjálvan. Hann kom heldur út á deildina eina ferð ov nóg. Tað kendu vit altíð sum ein týðandi tryggleika í okkara arbeiði.

Jenny Kragestein og Jona Joensen tosa aftur og fram, og tað ein ikki minnst, minnst hin - og so hvørt sum frálíður - koma nógvar hendingar fram.

Hava arbeiði saman ein mansaldur

Hava tit altíð arbeiði saman?

an?

- Vit hava ikki øll árin arbeiði á somu deild, men vit hava altíð kenst og vóru saman øll árin á fæðideildini, sigur Jona Joensen og sigur frá barnadreyminum hjá Jenny.

Jenny var bert 10 ára gomul, tá hon varð innlögð við smittuni. Hon gjørdi tá av at hon skuldi vera sjúkrasystir, tá hon bleiv stór.

Jenny Kragestein: - Eg fekk arbeiði sum genta á hospitalinum í 1946, fór í læru í 1947 og varð liðug í 1950.

Hóast hon giftist og fekk børn, so hevur hon arbeiði sum sjúkrasystir øll árin.

Jona Joensen var næmingur í 1939 - 42. Giftist í 1943, fekk ein son í 1944.

Maður hennara doyði í 1945, og tá fór Jona til Danmarkar at supplera. Hon kom heim aftur í 1946, og dagin eftir vóru boð eftir henni at koma til arbeiðis á hospitalinum. Hon gavst at arbeiða í 1982.

- Tú hava havt tætt samstarv øll hesi árin. Vóru tit ongantíð ósamdar?

- Vit hava helst kjakast um eitt og annað gjøgnum árin, men vit hava ongantíð skeldast, sigur Jenny Kragestein og kvikar sær at siga:

- Jona var altíð so lagalig og vit arbeiðdu so væl saman. Hetta er eitt gott arbeiðspláss - nærum sum at arbeiða umborð á einum fiskiskipi, tí tú vísist ongantíð, hvat hendi áðrenn dagurin var av.

- Tað var strævið og ofta rokmiðlar lótur. Harnæst høvdu vit Marner Simonsen, sum vit altíð kundu líta á, sigur Jenny Kragestein, og Jona Joensen skoytir hugsanarsom uppi: Pápi

lærði meg, at ein ongantíð skuldi leypa framav.

Ósemjur gjørdust ikki daggamlar

- Okkara arbeiði var krevjandi, og tað vóru als ikki stundir at kjakast. Vóru vit ósamdar, so ringdu vit til hvørja aðra áðrenn vit fóru til songar.

- Tað var umráðandi fyrri okkum báðar, at møguliga ósemjur ikki vóru longdar til næsta dag, tá arbeiðsdagurin biðaði okkum, sigur Jona Joensen og Jenny Kragestein nikkar samtykkjandi.

Kaffiborðhaldið er av og starvsfólk byrjar at resast. Tær hava ikki stundir at sita longur. Nóg skal gerast áðrenn vaktarskiiftið.

Umfevnandi arbeiðsreglur

Arbeiðsreglurnar skulu fylgjast, og tær eru feldar niður á sjeýð A4 síður, sum snúgvá seg um heilsu- og sjúkrarækt, um tá mammann fær barnið heim, um hvørji viðurskipti starvsfólkini skulu leggja dent á, "við virðing fyrri persónleika og lívsáskoðan hjá tí einstaka", um hvussu tey skulu bera seg at foreldur fáa sjúk børn, tá foreldur missa børn, um barnakonur eru sjúkar, vegleiðing og upplýsing til starvsfólk, sum koma at arbeiða á hesi deild o.s.fr.

Tað er ikki av tilvild, at barnakonur og avvarandi kenna seg væl á fæðideildini.

Orð: Dagny Myndir Kalmar o.o.

Vaksin fólk eru ikki fullkomin

- Og børn eru ikki ófullkomin vaksin. Nakad soleiðis verður tikið til í sjónleikinum "Óvitar", sum varð spældur fyrri fullum húsum hóskvøldið

Leikrit: Guðrún Helga-dóttir

Týðing: Martin Næs
Leikstjóri: Sigrún Valbergsdóttir
Leikmynd og búnar: Messiana Tómasdóttir
Ljós: Niels Nielsen

Tað er eitt sindur ørkymlandi í byrjanini, at tey sum hava leiklutir sum vaksin fólk, eru tey minstu børnini á pallinum, men tú venist við tað og finnur tráðin, sum frálíður.

Umstøðurnar á palli eru tær somu sum í so nógvum heimum. Tey vaksnu hava so nógva at gera, og hava tí ikki stundir at vera saman við børnunum.

Ivamálmur standast í gerandisdegnum, verða ikki loyst, tí børn og vaksin tosa ikki sama mál.

So kemur óvissan, óvissan hjá barninum, at tað er bytt og at foreldrini ikki eru góð við tað.

Óvissan millum ættarlíðin

Hvussu óvissan hjá foreldrunum myndar seg - sær burtur frá, hvussu tey skulu vinna nóg nógvan peningstendur eitt sindur ógreið. Hvørjum endamáli skulu foreldrini røkka í heiminum og úti í samfelagnum. Um tað er at vinna pening og at vísa áhuga fyrri samfelagsviðurskiptum, so børnini kunnu arva eitt trygt samfelag, kemur ikki rættiliga fram. Hvørjum tæni tað, at foreldur stremba eftir onkrum uttanfyri heimið, um heimalfrið av hesum verður fremmandagjørt og kensuleyst?

Við øðrum orðum: Tú kanst ikki frelsa heimin eftir einum degi, men tað kann gerast ov seint, tí børn eru bert børn eina stutta tíð, so gerast eisini tey vaksin.

Tey vaksnu eru úrsliit av tí, sum tey sum børn finga í beinið, og tú hugsar í løtum, at helst fer sama søga at endurtaka seg. Børnini hava síni foreldur sum fyrirmynd.

Spejlsmyndin

Tað mest áhugaverda við leikinum "Óvitar" er, at børnini halda eina spejlsmynd upp fyrri okkum á skoðararum: Soleiðis eru tit vaksnu, vil rithøvundin

helst siga okkum. Tað er ikki serliga hugvekjandi at vera barn á pallinum, men onkuntíð er tað skemtiligt, tó mest tá tey vaksin (børnini) skemtandi spæla aftur og fram við rørsrum, sum vaksin hava. Serliga tað kvinnuliga var sera vælvant, og kom so væl til sjónar, at tú ikki dugdi at fmynda tær, at hetta veruliga vóru børn, sum spældu vaksin.

Tú kanst læra børn nógva, men tann parturin í leikinum, sum hevur verið at tilevna búnar til børnini, hevur stóran part av æruni, at fmyndin gjørdist so livandi.

Tað er ikki bert ein høvudsleikari í leikinum. Hann er helst tey trí Fínnur (Brynjálvar Tórstún) Guðmundur (Erting Eysturoy) og Dagny (Björg Brend Halldórsdóttir), og tað komu tey øll væl frá.

Tá trupulleikarnir gerast ov stórir heima hjá Finni, rýmir hann heimanífrá. Hann er bangin fyrri at foreldrini fara at skiljast, tí tey skeldast so illa.

Guðmundur siga tey vera so løgnar, og tí hevur hann ongur vinir. Hansara størsta ynski er at fáa eina sjóneyku. Fínnur leitar sær til hansara at fáa hjálpi. Systirin Dagny er sum flest allar systir í tannáringsaldri, men hennara leiklutur á pallinum er at vera upprunalig. Hon spælir ikki barn, men heldur ikki vaksin, júst sum tannáringeru, sum standa á markinum millum barnadómin og vaksnatilveruna.

Hava tað best tá hann er horvin

Fínnur hvørvi í tveir dagar, og hann upplivir tað løgna í tilveruni síni, at foreldrini sakna hann og eru bangin um hann - kanska elska tey hann, so sum foreldur flest gera Fínnur noyðist tó at ástanda, at foreldrini bert eru góð við hann, tá hann er horvin, og alt endurtekur seg, tá hann kemur aftur aftur.

Leikurin er eingin "happy end", men tað er lívið kanska heldur ikki hjá teimum flestu. Øll hava trupulleikar,

Framhald á síðu 28